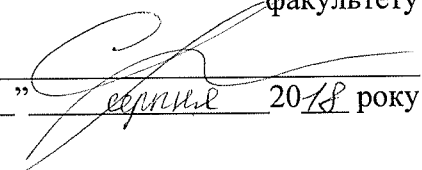

Міністерство освіти України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра української фольклористики імені академіка Філарета Колесси

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філологічного
факультету

“ 30 ” серпня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська фольклорна проза і драма

галузь знань	(назва навчальної дисципліни) <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напряму підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.01 Українська мова та література</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

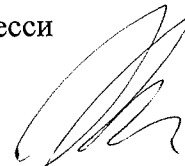
Робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 035 "Філологія", спеціалізації "Українська мова та література". – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2019.

Розробник: Чернопиский Михайло Гнатович, канд. філол. наук, доцент Кафедри української фольклористики імені акад. Філарета Колесси

Робоча програма затверджена на засіданні

Кафедри української фольклористики імені акад. Філарета Колесси

Протокол № 1 від "28" серпня 2018 р.

проф. Василь Івашкір

Завідувач кафедри

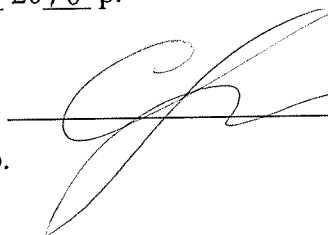
"28" серпня 2018 р.

Схвалено рішенням Вченої ради філологічного факультету

Протокол № 1 від "30" серпня 2018 р.

Голова

"30" серпня 2018 р.

Пилипчук С. М.

1. Опис навчальної дисципліни

Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Українська фольклорна проза і драма”

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань 03 Гуманітарні науки <small>(шифр, назва)</small>	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів –	Спеціальність 035 – Філологія <small>(шифр, назва)</small>	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів –	Спеціалізація Українська мова та література	3-й	-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин –		6-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента – ___	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	32 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		38 год.	год.
		ІНДЗ:	
Вид контролю: _____			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Жанровий принцип побудови курсу дозволяє ґрунтовно і конкретно з’ясувати у монографічних темах особливості і специфіки оповідальної творчості, багатство її ідейно-естетичного змісту, розмаїття поезики, жанрову типологію і структуру, поглибити знання історії та теорії фольклору, концентрувати увагу на актуальних проблемах дослідження жанрів.

Лекційні виклади поєднуються з практичними заняттями, мета яких розвивати навички аналізу художньої структури твору, самостійного і систематичного студіювання фольклористичних досліджень та збірників текстів творів.

Мета курсу: розглянути жанрову систему українського фольклору, зокрема епічної поезії та фольклорної прози; допомогти студентові засвоїти основні жанри ліро-епічного фольклору та досягнути їхню функціонально-семантичну цілість.

Завдання курсу:

— розгляд основних жанрових утворень неказкової фольклорної прози, зокрема легенд, переказів, народних оповідань та оповідей; особливості висвітлення подій у цих жанрах;

— характеристика особливостей малих прозових жанрів – прислів'їв, приказок, загадок, анекдотів; специфіка їхнього змісту та поетики;

— розгляд народної казки в системі жанрів фольклорної прози. Аналіз **а)** чарівних або героїчних чи фантастичних казок; **б)** казок про тварин; **в)** соціально-побутових чи новелістичних казок і **г)** кумулятивних казок.

У результаті вивчення цього курсу студент повинен

знати:

– тексти творів народної казкової та неказкової прози, зокрема чарівних чи фантастичних казок, казок про тварин, легенд, переказів та народних оповідань, а також паремій, загадок й анекдотів;

– основні теми, мотиви, образи та поетичні засоби творів української фольклорної прози, особливості їхнього використання в художній літературі;

– специфіку розвитку окремих жанрів чи видів народнопоетичної творчості, особливості відтворення в них навколишньої дійсності, види взаємодії між ними.

вміти:

– з'ясувати роль народної прози і драми у формуванні світоглядних засад українців;

– виявляти типологічні й специфічні риси кожного фольклорного жанру, зокрема художні особливості, засоби поетики та композиційної структури;

– характеризувати ідейно-тематичну та мистецьку спрямованість творів української народної епічної поезії та фольклорної прози як вияву колективної народної творчості, враховуючи її локальну та історичну особливості.

3. Програма навчальної дисципліни

1. Особливості і типологія фольклорної прози. Різні форми вислову у фольклорі. І. Франко про психологічні особливості народного оповідача, його "артистичний інстинкт". В. Гнатюк про проблеми якісного запису оповіді. Проблеми типології і номінації жанрів епосу.

4 год.

2. Казковий епос. Жанрові особливості. Соціологічний і естетичний аспекти визначення жанру. І. Франко про прикметні особливості казки. Проблема внутривидової класифікації.

Морально-етичний ідеал казки як головна прикмета жанру. Ідеї й образи. Поетика. Збирання, видання, дослідження. **4 год.**

3. Народні легенди. Особливості жанру. Проблема класифікації. Тематичні групи, цикли. Художні особливості. Міжжанрова дифузія казка-легенда-переказ. Співвідношення правди і домислу в історичних легендах. Записування, видання, дослідження. **2 год.**

4. Народні перекази. Визначення жанру. Тематичні групи і цикли. Історичні та топонімічні. Проблема внутріжанрового розмежування. Талант оповідача і художня досконалість запису. Збирання, видання, дослідження. **2 год.**

5. Анекдоти. Жанрові особливості. Тематичне розмаїття. Місце в системі жанрів фольклорної прози. Поетика. Засоби комізму і майстерність оповідача. В.Гнатюк як збирач і дослідник анекдотів. Літературні інтерпретації. Збирання, видання, дослідження. **4 год.**

6. Народні оповідання. Особливості жанру. Тематичне розмаїття. Проблема внутріжанрового розмежування. Типи народних оповідань. Поетика. Зв'язок з іншими жанрами. Актуальність запису оповідань про національно-визвольну боротьбу. Видання і дослідження. **4 год.**

7. Небилиці та інші розважальні жанри фольклорної прози. Жанрові особливості. Прийоми і засоби комічності зображення. Характер оповідача. Поетика небилиць. Збирання та проблема дослідження. **2 год.**

8. Прислів'я і приказки. Визначення жанру. Генеза паремій. Тематичний діапазон. Проблема класифікації паремійного фонду. Зв'язок з мовленням. Пряме і переносне значення. Поетика (логічна і синтаксична структура, форма, ритміка, стиль). Збирання, видання, дослідження. **4 год.**

9. Загадки. Жанрові особливості. Походження і розвиток. Відображення народного побуту, світогляду, спостережливості. Поліфункціональність. Тематичні групи. Зв'язок з іншими жанрами. Поетика. Збирання, видання, дослідження. **2 год.**

10. Замовляння. Визначення жанру. Генеза. Поліфункціональне призначення. Тематичні групи. Композиційно-стильові особливості. Поетика. Зв'язок з іншими жанрами. Збирання, видання, дослідження. **4 год.**

11. Фольклорна драма і її різновиди. Елементи сценічного зображення в обрядовій ліриці, казковому епосі, ліричних піснях. Народні ігри молоді "Млин", "Коза", "Піп і смерть", "Андрій", "Меланка" та ін. Генезис українського вертепу, його зв'язок з фольклорними і літературними традиціями. Особливості різних редакцій вертепу, актуалізація його змісту в різних умовах. Поетика вертепу, його національні особливості (в порівнянні з російською фольклорною драмою). Роль вертепу у розвитку національної драматургії і професійного театру. **4 год.**

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	пр	сем	інд	ср		л	пр	сем	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Особливості і типологія фольклорної прози.	4											
Тема 2. Казковий епос. Ідеї, образи, поетика.	4											
Тема 3. Народні легенди. Особливості жанру. Проблема класифікації.	2											
Тема 4. Народні перекази. Визначення жанру. Тематичні групи і цикли.	2											
Тема 5. Анекдоти, їх місце в системі жанрів фольклорної прози. Поетика.	4											
Тема 6. Народні оповідання, їх типи. Поетика. Зв'язок з іншими жанрами.	4											
Тема 7. Небилиці та інші розважальні жанри фольклорної прози.	2											
Разом – зм. модуль 1	22											
Змістовий модуль 2												
Тема 8. Прислів'я і приказки. Генеза паремій, проблема класифікації, поетика.	4											
Тема 9. Загадки. Жанрові особливості, тематичні групи, зв'язок з іншими жанрами.	2											
Тема 10. Замовляння. Їх генеза, композиційно-стильові особливості.	4											
Тема 11. Фольклорна драма і її різновиди. Народні ігри "Коза", "Меланка" та ін. Вертеп.	4											
Разом – зм. модуль 2	14											
Усього годин												

10. Методи контролю

Викладацькі методи:

Засвоєння матеріалу курсу здійснюється за допомогою системи методів викладання і навчання.

За навчально-пізнавальною діяльністю студента:

- 1) метод готових знань: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний;
- 2) дослідницько-пошуковий метод: проблемне виконання.

За формою:

- 1) лекція (лекційний виклад теоретичного матеріалу);
- 2) самостійна праця студентів з фольклорно-етнографічними матеріалами (практичний аналіз змісту і форми художніх творів, матеріальних об'єктів) і теоретичними дослідженнями;

- 3) диспути з проблемних питань.

Методи контролю: поточний контроль за якістю засвоєння матеріалу курсу здійснюється на лекціях (методом активізації набутих знань).

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (залік)	Сума	
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2											
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4		Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11			50	100
2	4	4	4		6	4	4	6	6	6	4				

Т 1, Т 2 ... Т 9 – теми змістових модулів

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;

При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

12. Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік	
A	90–100	5	Зараховано	
B	81–89	4		Відмінно
C	71–80			Дуже добре
D	61–70	3		Добре
E	51–60			Задовільно
			Достатньо	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквіумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих

видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

13. Рекомендована література

1. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т., 9 кн. – К., 1998. – Т.1; Т. ІУ, кн. 1-2.
2. Гнатюк В. Вибрані статті про народну творчість. – К., 1966.
3. Франко І. Вибрані статті про народну творчість. – К., 1955.
4. Колесса Ф. Фольклористичні праці. – К., 1970; Усна словесність. – Тернопіль, 1996.
5. Пазяк М. Українські прислів'я і приказки. – К., 1984.
6. Сравнительный указатель сюжетов. Восточнославянская сказка. – Л., 1979.
7. Дунаєвська Л.Ф. Українська народна казка. – К., 1987.
8. Мишанич С. Усні народні оповідання. Питання поетики. – К., 1986.
9. Сокіл В. Народні легенди та перекази українців Карпат. – К., 1995.
10. Федас Й.Ю. Український народний вертеп. – К., 1987.
11. Кисіль О. Український вертеп. Текст, малюнки, ноти. – СПб., 1916.
12. Загадки. – К., 1962.
13. Прислів'я та приказки: У 3 т. – К., 1989-91.
14. Легенди та перекази. – К., 1985.
15. Казки про тварин. – К., 1979, 1986.
16. Героїко-фантастичні казки. – К., 1984.
17. Соціально-побутові казки. – К., 1987.
18. Народні оповідання. – К., 1986.
19. Народні усмішки. – К., 1986.
20. Українські замовляння. – К., 1993.
21. З живого джерела. Українські народні казки в записах, переказах та публікаціях українських письменників. – К., 1990.
22. Народні усмішки: Анекдоти, жарти, бувальщини, небилиці. – К., 1986.
23. Галицько-руські анекдоти // ЕЗ. – Львів, 1899. – Т.6.
24. Лановик Мар'яна, Лановик Зоряна. Українська народна словесність. – Львів, 2000.
25. Гнатюк В. Нариси української міфології. – Львів, 2000.